

Тема 2. Лекція 8. СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.

knbpuia_laa@ztu.edu.ua

1. Призначення, завдання та основи функціонування Служби безпеки України.

2. Структура та реформи Служби безпеки України.

1. Конституція України.
2. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII.
3. Закон України «Про Службу безпеки України» від 25.03.1992 року № 2229-XII.
4. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003 року № 638-IV.
5. Закон України «Про загальну структуру і чисельність Служби безпеки України» від 20.10.2005 року № 3014-IV.
6. Стратегія національної безпеки України // Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020.
7. Стратегія воєнної безпеки України // Указ Президента України від 25.03.2021 р. № 121/2021.
8. Стратегія забезпечення державної безпеки // Указ Президента України від 16.02.2022 р. № 56/2022.

Основне джерело загроз національній державності України – загарбницька політика кремлівського режиму.

Російське воєнне вторгнення в Україну супроводжується агресивною підривною діяльністю ворожих спецслужб. Інспірування терористичної діяльності, зазіхання на конституційний лад, спроби розпалювати конфлікти на релігійному ґрунті, пропаганда сепаратизму – актуальні загрози українській державності в умовах війни.

*Призначення, завдання та основи
функціонування Служби безпеки
України*

- державний орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України. Вона підзвітна Президенту України і підконтрольна Верховній Раді України.

Державна безпека – захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від реальних та потенційних загроз невоєнного характеру

ЗАВДАННЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

7

на СБУ покладаються наступні завдання:

захист державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, науково-технічного і оборонного потенціалу України, законних інтересів держави та прав громадян **від розвідувально-підривної діяльності** іноземних спеціальних служб, **посягань з боку** окремих організацій, груп та осіб, а також **забезпечення** охорони державної таємниці;

попередження, виявлення, припинення і розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, **корупції і організованої злочинної діяльності** в сфері управління і економіки, **інших протиправних дій**, які безпосередньо створюють загрозу **життєво важливим інтересам України.**

протидія розвідувально-підривній і диверсійній діяльності противника

контррозвідувальне забезпечення військових формувань

викриття зрадників і колаборантів

запобігання вчиненню терактів

виконання бойових і спеціальних завдань

розслідування воєнних злочинів окупантів

контррозвідувальний захист об'єктів критичної інфраструктури

захист державних інформаційних ресурсів у кіберпросторі

протидія деструктивній діяльності ворога в інформаційній сфері

проведення стабілізаційних заходів на деокупованій території

протидія системним загрозам державного управління

охорона державної таємниці

ЗАСАДИ ТА ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ СБУ

9

ЗАСАДИ

законності

поваги до прав і гідності особи

позапартійності

відповідальності перед народом України

ПРИНЦИПИ ОРД

поєднання

єдиноначальності

колегіальності

гласності

конспірації

ПОВНОВАЖЕННЯ СБУ ІІ ОРГАНІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ

10

вимагати від громадян та посадових осіб **припинення правопорушень і дій**, що перешкоджають здійсненню повноважень СБУ, **перевіряти документи**, які посвідчують особу, **проводити огляд осіб, їх речей і транспортних засобів**, якщо є загроза втечі підозрюваного або знищення речових доказів;

подавати органам державного управління обов'язкові для розгляду **пропозиції з питань національної безпеки**;

одержувати на письмовий запит керівника відповідного органу СБУ від міністерств, відомств, підприємств, установ, організацій, військових частин, громадян **дані і відомості, необхідні для забезпечення державної безпеки України**;

входити в порядку, погодженому з адміністрацією установ, організацій, підприємств і командуванням військових частин **на їх територію і в службові приміщення**;

виключно при безпосередньому припиненні злочинів, розслідування яких віднесено законодавством до компетенції Служби безпеки України, переслідуванні осіб, що підозрюються у їх вчиненні, **заходити в жилі, службові, виробничі та інші приміщення, на території і земельні ділянки та оглядати їх з наступним повідомленням прокурора протягом 24 годин**;

ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ СБУ (продовження)

11

проводити **гласні і негласні оперативні заходи** у порядку, визначеному Законом України "Про оперативно-розшукову діяльність"

здійснювати співробітництво з громадянами України та іншими особами, в тому числі на договірних засадах, дотримуючись при цьому **умов добровільності і конфіденційності** цих відносин

направляти **військовослужбовців Служби безпеки України для роботи на штатних посадах в інших установах, підприємствах і організаціях на час виконання конкретних завдань** в інтересах розвідки, контррозвідки, боротьби з корупцією та організованою злочинною діяльністю; в окремих випадках у порядку, визначеному колегією Служби безпеки України, допускається направлення на роботу таких військовослужбовців в установи, підприємства і організації за ініціативою їх керівників та ін.

ОБОВ'ЯЗКИ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

12

здійснювати інформаційно-аналітичну роботу в інтересах ефективного проведення органами державної влади та управління України внутрішньої і зовнішньої діяльності;

здійснювати заходи контррозвідувального забезпечення дипломатичних представництв, консульських та інших державних установ, а також заходи, пов'язані з охороною державних інтересів ;

виявляти, припиняти та розкривати кримінальні правопорушення, розслідування яких віднесено законодавством до компетенції Служби безпеки України;

здійснювати контррозвідувальні заходи з метою попередження, виявлення, припинення і розкриття будь-яких форм **розвідувально-підривної діяльності проти України**

здійснювати контррозвідувальне забезпечення оборонного комплексу, Збройних Сил України, інших військових формувань ...;

виконувати за дорученням Президента України інші завдання, безпосередньо спрямовані на **забезпечення внутрішньої та зовнішньої безпеки держави** та інші.

*Структура та реформи Служби
безпеки України.*

Голова Служби безпеки України

Колегія СБУ

Центральне управління Служби безпеки України

Регіональні органи

Органи військової контррозвідки

АТЦ СБУ

Центр спеціальних операцій «А»

Ситуаційний центр забезпечення кібербезпеки

Навчальні заклади та наукові установи

Об'єднаний центр з координації пошуку та звільнення незаконно позбавлених волі осіб внаслідок агресії проти України

Навчальні заклади та наукові установи

Загальна чисельність Служби безпеки України на 2021 р. – 27 000 осіб, в особливий період (крім періоду дії воєнного стану) – 31 000 осіб.

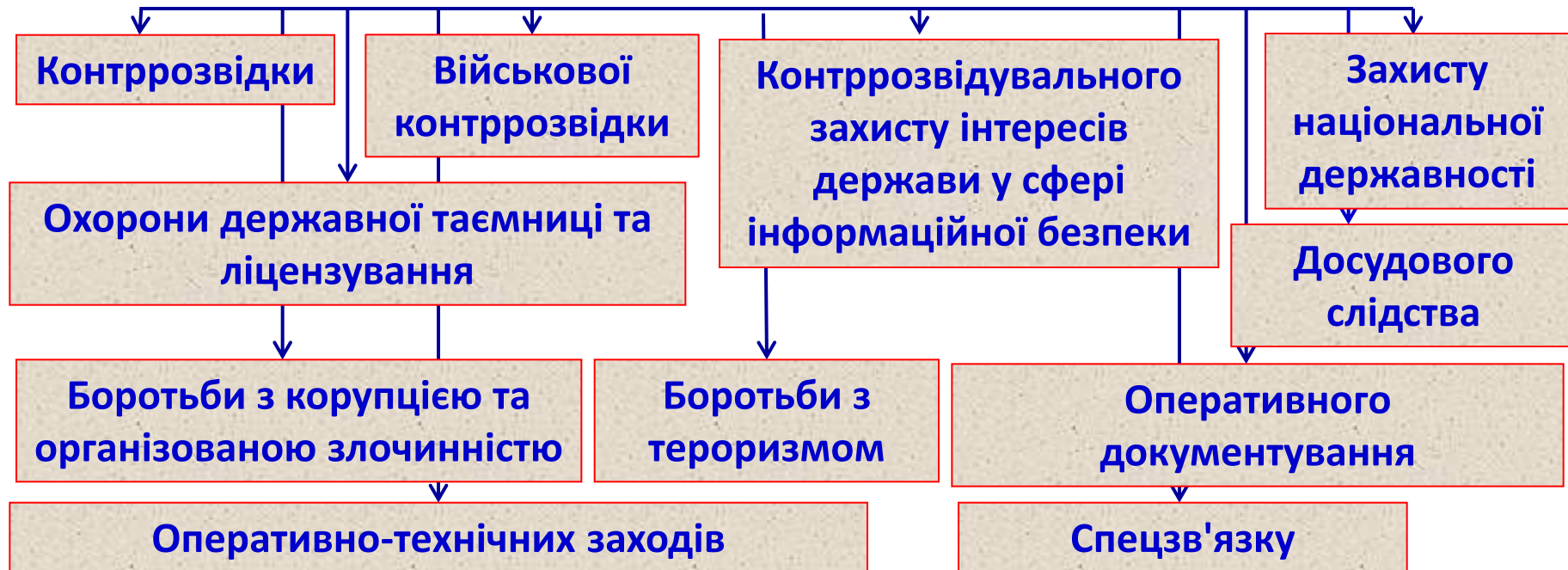

ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА СБУ

15

Центральне управління Служби безпеки України та підпорядковані регіональні органи

функціональні підрозділи

АНТИТЕРОРИСТИЧНИЙ ЦЕНТР

16

АТЦ є постійно діючим органом при СБУ, який здійснює організацію і проведення АТО та координацію діяльності суб'єктів боротьби з тероризмом у запобіганні терористичним актам щодо державних діячів, критичних об'єктів життєзабезпечення населення, об'єктів підвищеної небезпеки, актам, що загрожують життю і здоров'ю значної кількості людей, та їх припиненні.

структура

КЕРІВНИК ЦЕНТРУ

Міжвідомча
координаційна
комісія

ШТАБ АТЦ

Координаційні
групи та їх штаби
при регіональних
органах СБУ

Керівник Центру

Перший заступник керівника АТЦ – начальник штабу Центру

Заступники керівника АТЦ

Заступники керівників: МВСУ, ДСУНС, НГШ ЗСУ, АДПСУ, УДОУ, СЗРУ, ДССЗЗІУ, АКВСУ, НГУ. Нач. ГУ СБУ в Києві та Київській обл., заст. голови Київської міської держадміністрації та ін.

Координаційні групи при регіональних органах СБУ

ЗАВДАННЯ АТЦ ПРИ СЛУЖБІ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

18

розроблення концептуальних засад та програм боротьби з тероризмом, рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності заходів щодо виявлення та усунення причин та умов, які сприяють вчиненню терористичних актів та інших кримінальних правопорушень, здійснюваних з терористичною метою;

збирання в установленому порядку, узагальнення, аналіз та оцінка інформації про стан і тенденції поширення тероризму в Україні та за її межами;

організація і проведення АТО та координація діяльності суб'єктів, які ведуть боротьбу з тероризмом чи залучаються до конкретних антитерористичних операцій;

організація і проведення командно-штабних і тактико-спеціальних навчань та тренувань;

участь у підготовці проектів міжнародних договорів України, підготовка пропозицій щодо вдосконалення законодавства України у сфері боротьби з тероризмом, фінансування проведення суб'єктами, які ведуть боротьбу з тероризмом, АТО, здійснення заходів щодо запобігання, виявлення та припинення терористичної діяльності;

взаємодія із спеціальними службами, правоохоронними органами іноземних держав та міжнародними організаціями з питань боротьби з тероризмом.

АНТИТЕРОРИСТИЧНА ОПЕРАЦІЯ

19

Антитерористична операція - комплекс скоординованих спеціальних заходів, спрямованих на попередження, запобігання та припинення терористичної діяльності, звільнення заручників, забезпечення безпеки населення, знешкодження терористів, мінімізацію наслідків терористичної діяльності

АТО проводиться у разі, коли:

терористичний акт **загрожує загибеллю багатьох людей чи іншими серйозними наслідками** або якщо його **вчинено одночасно на території кількох областей, районів чи міст**

ситуація, пов'язана із **вчиненням або загрозою вчинення терористичного акту, є невизначеною** щодо причин та обставин її виникнення і подальшого розвитку

вчинення терористичного акту **зачіпає міжнародні інтереси України та її відносини з іноземними державами**

реагування на вчинення дій з ознаками терористичного акту **належить до компетенції різних правоохоронних та інших органів виконавчої влади**

очевидною є **неможливість відвернення або припинення терористичного акту силами правоохоронних та місцевих органів виконавчої влади окремого регіону.**

СТРАТЕГІЧНА МЕТА ТА ЦІЛІ РЕФОРМУВАННЯ

20

В питаннях переходу на стандарти НАТО СБУ керується Річною національною програмою під егідою Комісії Україна – НАТО на 2020 рік (затверджена Указом Президента України від 26 травня 2020 року № 203)

МЕТА

«Сучасна та ефективна Служба безпеки України спроможна на достатньому рівні забезпечувати державну безпеку»

ЦІЛІ

створення **ефективного, динамічного та гнучкого** управління СБУ;

укомплектування її **висококваліфікованими** фахівцями;

забезпечення **сучасними** матеріальними і технічними засобами;

приведення **завдань, функцій і напрямів** її діяльності у відповідність із **сучасними потребами** захисту прав і свобод людини та громадянина, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз

КЛЮЧОВІ НАПРЯМИ ЗОСЕРЕДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СБУ В РЕЗУЛЬТАТІ РЕФОРМУВАННЯ

21

контррозвідувальна протидія загрозам державній безпеці

боротьба з тероризмом

кібербезпека

захист державного суверенітету та територіальної цілісності

охорона державної таємниці

В РЕЗУЛЬТАТІ РЕФОРМУВАННЯ СБУ БУДЕ ПОЗБАВЛЕНО НАСТУПНИХ ФУНКЦІЙ

22

не буде займатися боротьбою з економічною злочинністю, а зосередиться на захисті об'єктів критичної інфраструктури

не зможуть залучати співробітників СБУ до розслідування, якщо такі кримінальні провадження не віднесені до підслідності спецслужби

новій структурі СБУ не буде передбачено підрозділів для боротьби з корупцією та економічними злочинами.

РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ СБУ У 2022 році

23

провела понад **3,6 тис. спеціальних та оперативно-бойових заходів** щодо ліквідації окупаційних угруповань на території України (*Спецпризначенці провели понад 2 600 спеціальних та майже 1 000 оперативно-бойових заходів. Знищили тисячі окупантів та понад 700 одиниць ворожої техніки, серед них більше 110 російських танків*)

основним напрямком роботи служби стало **викорінення російської агентури**, якою росія десятиліттями насичувала нашу країну у державних органах, в церквах, у військово-промисловому комплексі (*контррозвідники викрили та затримали 360 ворожих агентів*)

викрито **понад 1 тис. прокремлівських агітаторів, понад 500 антиукраїнських ютуб-каналів** з аудиторією понад 15 млн підписників

розпочато понад **64 тис. кримінальних проваджень з військової агресії рф**, понад 24 тис. з них – за порушення законів та звичаїв війни

фахівцям СБУ доводиться інтенсивно працювати, щоб цілодобово відбивати ворожі кіберудару (*кількість зафіксованих кібератак у 2022-му потроїлася порівняно з 2021 р.*)

1. Під час широкомасштабної збройної агресії росії проти України роль Служби безпеки значно зростає. Війна – **це вікно можливостей, щоб зробити Службу безпеки більш спроможною**. За нинішніх обставин від працівників СБУ суспільство очікує високого професіоналізму, ефективних методів роботи та злагоджених дій в умовах підвищеної складності.

2. Для досягнення поставлених цілей, вже підготовлено новий закон про контррозвідувальну діяльність, ухвалення якого допоможе СБУ ефективніше захищати Україну та протидіяти російським спецслужбам.

Законопроект **надать** Службі безпеки **нові механізми для викриття російських шпигунів, зрадників і колаборантів. Дозволить здійснювати контррозвідувальні заходи в районі бойових дій без рішення суду – за дозволом керівника**. Крім того, **регламентується проведення контррозвідувальних опитувань, зокрема щодо посадовців в оборонній галузі та чиновників**.

3. Прийняті зміни **дозволять** СБУ працювати на *випередження і пришвидшить документування загроз*. Водночас ставиться **запобіжник**: *матеріали, зібрані під час контррозвідки, не можна буде використовувати в суді*

Новий закон дозволить набагато ефективніше боротися зі шпигунами, зрадниками та агентами рф, а значить – пришвидшить перемогу

Тема 2. Лекція 8. СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.

knbpuia_laa@ztu.edu.ua